

Čestný doktorský titul Janáčkovy akademie múzických umění v Brně Pierru Boulezovi

Tisková zpráva

Na slavnostním zasedání Umělecké rady Janáčkovy akademie múzických umění v Brně převezme francouzský skladatel a dirigent **Pierre Boulez** čestnou hodnost doctor honoris causa Janáčkovy akademie pro oblast hudby. Slavnostní promoce se uskuteční **v brněnském Besedním domě dne 11. června 2009 v 10. 30 hodin**. Vedle vynikajících zásluh Pierra Bouleze o současné hudební umění je čestný doktorát Janáčkovy akademie výrazem ocenění Boulezovy péče o díla Leoše Janáčka. Uvedl s velkým úspěchem operu *Z mrtvého domu* (triumfální uvedení ve Vídni v r. 2006), z kantátových skladeb pak mj. *Glagolskou mši* (Londýn 2008) a orchestrální *Sinfoniettu* (New York 2007).

Pierre Boulez se narodil 26. března 1925 v Montbrison (Francie). Dříve než vstoupil na pařížskou konzervatoř, studoval v Lyonu matematiku. V Paříži pak studoval dvanáctitónovou techniku u Reného Leibowitze, velký vliv na něho měl proslulý skladatel Olivier Messiaen, který jej učil hudební analýze.

Již první skladby mladého umělce poukazyvaly na zcela neobyčejný talent. Průlom ve skladatelské kariéře znamenala rozměrná (32 min.) *Druhá klavírní sonáta* z roku 1948. Toto dílo, dnes počítané do základního kánonu soudobé hudby, napsal skladatel ve svých třidvaceti letech! Začátkem padesátých let jsou položeny základy tzv. multiserialismu (integral serialism), který se stává v té době novým mezinárodním stylem. K rozvoji tohoto stylu přispělo několik skladatelů, ale bylo to zejména Boulezovo působení na Mezinárodních prázdninových kurzech pro novou hudbu v Darmstadtu, kde se z vůdčích osobností (Pierre Boulez, Luigi Nono a Karlheinz Stockhausen) zformovala tzv. „Darmstadtská škola“. Pierre Boulez vystupoval jako hlavní mluvčí uměleckého směru, který se bránil být zneužitelný jakoukoliv propagandou. Obrovským úspěchem se stala komorní kantáta *Le marteau sans maître* (1954), ve které se Boulezovi podařilo spojit nový, seriální hudební jazyk s neobyčejnou senzitivitou a poetickou působivostí.

Od těch dob je Pierre Boulez řazen mezi přední evropské skladatele. Jeho dílo není ohromující počtem skladeb, jde však o díla zásadního významu a mistrovského zpracování. Ve svých hudebních projevech se Boulez neomezuje pouze na klasické nástroje, ale spojuje je s elektronikou a s využitím rozvinutých technologií.

Hudební činnost Pierra Bouleze však není určována jen komponováním: už ve studentských letech projevila mimořádné schopnosti jako dirigent. Poprvé se projevily při náhodném záskoku se slavným divadelním souborem Jeana-Louise Barraulta. Pod Barraultovou záštitou Boulez založil koncertní řadu *Domaine musical*, která uváděla soudobou hudbu bez jakékoliv státní podpory.

Jako dirigent se rázem vyšvihl mezi světovou špičku, což potvrdila jeho angažmá u nejlepších světových orchestrů: Cleveland Orchestra (1970-1972), BBC Symphony Orchestra (1971-1975), byl nástupcem Leonarda Bernsteina u New York Philharmonic Orchestra (1971-1977). Po léta je spojen s Chicago Symphony Orchestra, v posledních letech často spolupracuje s Berlínskou a Vídeňskou filharmonií aj. Jako dirigent se věnoval zejména autorům, kteří tvořili základy hudby dvacátého století: Claude Debussy, Gustav Mahler, Arnold Schönberg, Igor Stravinskij, Alban Berg, Béla Bartók, Anton Webern, Olivier Messiaen. Respekt si získal také skvělými interpretacemi děl Ludwiga van Beethovena, Roberta Schumanna, Hectora Berlioze, Antona Brucknera a zejména pak nastudováním oper Richarda Wagnera. Dirigentské činnosti, která obnáší stovky nahrávek a koncertů, se Pierre

Boulez věnoval vždy se záviděníhodnou vitalitou – byl prvním dirigentem v historii, který dokázal provést Stravinského *Svěcení jara* zpaměti - ve svých osmdesáti letech! Boulezovo dirigování je charakteristické precizností a velikým respektem k partituře, zároveň se v něm však odráží postoj skladatele, který vyhledává v díle jiných momenty zajímavé z vlastního hlediska.

Pierre Boulez je univerzální hudební osobností, pro niž se v dějinách jen těžko hledá obdoba. Je nejen vůdčím skladatelským zjevem, ale také interpretem prvního řádu, vynikajícím teoretikem a hudebním spisovatelem, význačným organizátorem a propagátorem soudobé hudby, zároveň i obdivovaným pedagogem. Jeho jméno je symbolem kultivovaného a široce vzdělaného hudebníka, který dokázal prosadit nové myšlenky a uskutečnit je v obdivuhodně dokonalé podobě.

Za svoje velkolepé kulturní zásluhy získal celou řadu význačných ocenění: připomeňme alespoň Sonning Award (Dánsko, 1985), Wolf Prize (Izrael, 2000), Grawemeyer Award (USA, 2001), Glenn Gould Prize (Kanada, 2002).